

**Волинський обласний фонд «Зір»
Волинська обласна організація УТОС
Волинський обласний центр реабілітації
людей з інвалідністю зору**

СУЧАСНИЙ СВІТ І НЕЗРЯЧІ

*Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції
(24-26 вересня 2019 року)*

Луцьк - 2019

Сучасний світ і незрячі: освіта, професійне становлення і соціальна взаємодія // Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (24-26 вересня 2019 року). – Луцьк, 2019. – 226 с.

Пропоноване видання – спроба науковців та практиків висвітлити проблеми становлення особистості з особливими потребами в інформаційному суспільстві, доступності та інклюзії як нової якості життя.

Матеріали збірника стануть у нагоді психологам, педагогічним працівникам, студентам та вчителям-практикам.

Редакційна колегія:

Тулашвілі Ю. Й. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерних наук Луцького національного технічного університету (м. Луцьк)

Савчук Н. А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри освітніх, педагогічних технологій Академії рекреаційних технологій і права (м. Луцьк)

Стасюк Л.П. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк)

Симончук Ю.П. – голова фонду «ЗІР», представник НАЛІУ у Волинській області, голова правління Волинської обласної організації УТОС, старший вчитель, відмінник народної освіти, заслужений працівник соціальної сфери України

школярів у галузі продовження освіти й одержання інформації про перспективи реалізації їх професійних інтересів, а також позитивних прикладах оволодіння такими особами професійної освіти. У праці В.П. Гудоніса зібрано інформацію щодо відомих незрячих людей, успішних у різноманітних галузях життєдіяльності [1].

Кінцевим результатом процесу формування готовності молоді з глибокими порушеннями зору до одержання професійної освіти є інтеграція й адаптація до умов сучасного суспільства.

Отже, професійна реабілітація осіб з порушеннями зору полягає в дотриманні медичних, психолого-педагогічних заходів; в індивідуальному виборі та в профорієнтаційній роботі.

Список літератури

1. Гудонис В.П. Основы и перспективы социальной адаптации лиц с нарушенным зрением: монография / Витаутас Гудонис. – М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: НПО «МОДЭК», 1998. – 288 с.
2. Ермаков В.П. Профессиональная ориентация учащихся с нарушениями зрения: Медицина, психология, педагогика: пособие для учителя / В.П. Ермаков; под ред. В.И. Селиверстова. – М: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. – 176 с. (Коррекционная педагогика).
3. Упоров Д.В. Организационно-педагогические условия формирования готовности слепых и слабовидящих школьников к получению профессионального образования: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.01, 13.00.03 / Упоров Дмитрий Викторович. – Красноярск, 2005. – 228 с.

Міщенко М.С.,

лаборант

*кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
Інститут людини, Київський університет імені Бориса Грінченка,*

Царенко Ю.О.,

Логопед, ММ «Добробут»

СИНДРОМ ОДНОСТОРОННЬОГО ПРОСТОВОГО ІГНОРУВАННЯ ЯК АСПЕКТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Синдром одностороннього просторового ігнорування є поширеним наслідком односторонніх травм мозку. Він найчастіше асоціюється з інсультом і є важчим та стійкішим у разі ураження

правої півкулі, із зареєстрованою частотою появи в гострій стадії до 80% [4]. Даний синдром полягає у втраті здатності реагувати на зовнішні подразники або сприймати інформацію зі сторони, протилежної ураженій півкулі мозку [1].

Пацієнти з найбільшими ураженнями спрямовують погляд у бік ураження, до тієї точки, коли вони не зафіксуються на особі, яка розмовляє з ними. Крім того, вони можуть їсти їжу лише з однієї сторони своєї тарілки або менше уваги приділяти одній стороні при догляді (наприклад, гоління або нанесення макіяжу лише з однієї сторони обличчя). Одностороннє просторове ігнорування також може бути дуже очевидним для фахівців під час реабілітації. Наприклад, користувач інвалідного візка може неодноразово натикатися на стіни та предмети з ігнорованої сторони, або може оминати слова, читаючи текст з одного боку сторінки, або неправильно читати одну сторону окремих слів.

Враховуючи холістичність проблеми синдрому одностороннього просторового ігнорування, реабілітація осіб з цим синдромом вимагає комплексного підходу та залучення міждисциплінарної команди фахівців. Так, за міжнародними протоколами, наявність просторового ігнорування після травм мозку перевіряють неврологи, офтальмологи, логопеди, ерготерапевти та нейропсихологи [6]. При синдромі одностороннього ігнорування були випробувані різні підходи, включаючи поведінкову та фармакологічну терапію, однак досі немає чіткого консенсусу щодо того, які з них є найбільш ефективними [4].

Синдром одностороннього просторового ігнорування є однією з причин порушень писемного мовлення. У цьому випадку методи корекції, як правило, спрямовані на поліпшення розпізнавання цілих слів. У випадку якщо долучені й інші мовленнєві функції, акцент робиться на зміцненні зв'язків між лексичними, семантичними уявленнями та фонологічних уявлень, та їх зв'язку з лексико-семантичними знаннями. Корекція набутих порушень писемного мовлення часто є високо індивідуалізованою, з урахуванням поєднання сильних і слабких сторін пацієнта [3].

Для ефективнішої корекційної роботи доцільно враховувати рекомендації, щодо проведення логопедичних занять з особами, які мають синдром одностороннього просторового ігнорування: 1) сидати з ураженої сторони; 2) розміщення предметів перед людиною, поступово від одного заняття до іншого, зміщення їх в

сторону ураження; 3) звертання до особи під час спілкування з нею з ураженої сторони; 4) залучати уражену руку у повсякденних справах; 5) нанесення яскравих позначок на навколишні предмети; 6) використання дидактичного матеріалу та ігор, які потребують широкого простору (доміно); 7) робота на аркушах, розділених навпіл.

Отже, синдром одностороннього просторового ігнорування є поширеною патологією серед пацієнтів, які перенесли інсульт або травми мозку. Дане порушення призводить як, до погіршення просторової орієнтації, так і до порушень писемного мовлення зокрема. Саме тому, пацієнтам слід надавати комплексну реабілітацію, із залученням різних фахівців для одержання позитивної динаміки відновлення.

Список літератури:

1. Ковальчук В.В. Причины необходимости и способы устранения синдромов неглекта и «отталкивания» у пациентов после инсульта - факторов, препятствующих проведению адекватной реабилитации / В.В. Ковальчук, Г.И. Шварцман, А.О. Гусев. // Медико-социальная экспертиза и реабилитация. – 2013. – №2. – С. 50–53.
2. Лебедев В.И. Особенности диагностики синдрома игнорирования у пациентов, перенесших инфаркт мозга в правом каротидном бассейне [Електронний ресурс] / В.И. Лебедев, М.А. Андреева. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://rep.bsmu.by/bitstream/handle/BSMU/9470/5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
3. Leff A.P. Treatment of reading impairment after stroke [Електронний ресурс] / A.P. Leff, M. Behrmann. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <https://pdfs.semanticscholar.org/fd02/ccdd5a16c63b2e7934c9ec70495cd4549cb5.pdf>.
4. Li K. Spatial neglect [Електронний ресурс] / Korina Li, Paresh A. Malhotra // National Center for Biotechnology Information Search database. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4602245/>.
5. One-Sided Neglect [Електронний ресурс] // American Stroke Association. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.strokeassociation.org/en/about-stroke/effects-of-stroke/physical-effects-of-stroke/physical-impact/one-sided-neglect>.
6. What is Left Neglect? [Електронний ресурс] // TactusTherapy. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://tactustherapy.com/what-is-left-neglect/>.